

Onderwerp Sociale teams: inhoudelijke agenda 2014

Steller A. Boer

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 42 18 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk HV13.4025114

Datum **2 8 NOV 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelagenda sociale teams 2014. Wij zetten hiermee een nieuwe stap in de ontwikkeling van de sociale teams. In januari 2013 begonnen we met twee sociale teams met als doel de ondersteuning dichterbij de burger te brengen en daarmee versnippering in die ondersteuning tegen te gaan. Medewerkers van de sociale teams helpen wijkbewoners naar vermogen mee te laten doen in de samenleving. Uit de notitie over de voortgang van de proef (25 okt., kenmerk: HV 13.3952431) blijkt dat deze aanpak succesvol is. De eerste resultaten zijn positief. Wijkbewoners waarderen de korte lijnen, snelle acties, het luisterend oor en het hebben van een vaste contactpersoon. Daarnaast leverde de evaluatie ook aandachtspunten op. Deze hebben we verwerkt in de ontwikkelagenda.

De ontwikkeling van de sociale teams maakt deel uit van de gebiedsgebonden aanpak. De ontwikkelagenda is dan ook geschreven vanuit het perspectief van de gebiedsgebonden aanpak. Zij is opgesteld op basis van gesprekken met de partners van de huidige sociale teams en de voortgangsevaluatie. De ontwikkelagenda wordt samen met de partners vertaald naar een uitvoeringsagenda.

Met de partijen die betrokken zijn bij de huidige sociale teams zijn de uitgangspunten in de aanpak aangescherpt (welke doelen dient het sociale team, voor wie is het team, wie zitten in het team, wat doet het team wel en wat niet, etc.). De aangescherpte opdracht voor 2014 die richting geeft aan de bovengenoemde vragen wordt in de bijlage toegelicht.

Ontwikkelagenda voor 2014: verdiepen, verbreden en uitbreiden

In 2014 zetten wij de volgende stappen:

1. We breiden het aantal sociale teams uit, waarbij we toewerken naar een stedelijke dekking in 2015. In het eerste kwartaal van 2014 starten we in Lewenborg en in de Oosterparkwijk. De wijken Vinkhuizen en Selwerd/Paddepoel volgen in het tweede en derde kwartaal. In de loop van 2014 onderzoeken we hoe in het vierde kwartaal van 2014 het aantal teams kan worden uitgebreid naar andere wijken. De op- en inrichting van de nieuwe teams gebeurt in samenwerking met de betrokken beroepskrachten (zowel in het team als in de tweede lijn en de schil: deskundigen en vrijwilligers).
2. De twee bestaande sociale teams verbreden we in 2014 naar sociale wijkteams. Een beschrijving hiervan vindt u in de nota 'Met elkaar, voor elkaar'. De twee bestaande sociale teams zijn voor integratie in de gebiedsgebonden aanpak de meest voor de hand liggende.
3. Wijkbewoners betrekken we nadrukkelijk bij de totstandkoming van de uitvoeringsagenda én bij de uitvoering zelf. Daarbij houden wij rekening met de culturele en etnische diversiteit per wijk. Wij willen met wijkbewoners, vrijwilligers en beroepskrachten in de wijk vóór de start van de teams in gesprek over die zaken die wijkbewoners belangrijk vinden bij de komst van een sociaal team. Het Wmo Platform vervult hierin een actieve rol. Ook wordt onder wijkbewoners onderzoek gedaan naar hun ervaringen met de werkwijze van de sociale teams. Medio april 2014 zijn de resultaten van dit onderzoek beschikbaar.
4. We willen de werkwijze van de sociale teams verder ontwikkelen. We willen deze verdiepen. De werkwijze geldt voor de huidige en de nieuwe sociale teams. De verdieping kent drie belangrijke elementen (zie bijlage voor toelichting):
 - Een intensieve inzet op gekanteld werken door de beroepskrachten. De beroepskracht onderzoekt in gesprek met de wijkbewoner hoe zijn eigen kracht en informeel netwerk bij kan dragen aan oplossingen voor de ondersteuningsvraag. We doen dit door middel van "coaching on the job". De gemeente faciliteert en ondersteunt dit.
 - De teamleden werken generalistisch. Zij richten zich op 15 verschillende leefgebieden van de wijkbewoners. We gebruiken hiervoor de zelfredzaamheidsmatrix. Deze maakt duidelijk op welke leefgebieden het ondersteuningsplan voor de wijkbewoner zich het best kan richten.
 - Bij het werven van teamleden voor de nieuwe teams kijken we expliciet naar competenties die nodig zijn om vanuit een

specialistische achtergrond, generalistisch te kunnen werken (bij de huidige proef is met name geselecteerd op expertise).

Hiertoe wordt een voor generalistisch werken toegespitst HRM-instrument ingezet. Dit instrument wordt eveneens gehanteerd voor de ontwikkeling van beroepskrachten in de teams.

Deze verdieping is essentieel om wijkbewoners op basis van één huishouden, één plan, één regisseur te kunnen bedienen.

Relatie tot een stedelijk interventieteam

Wij hebben ook een stedelijk interventieteam voor multi-probleemgezinnen (De Ploeg) met complexe problematiek waarvoor tijdrovende interventies nodig zijn. In 2014 onderzoeken wij in welke mate en op welke schaal een dergelijk team het best kan worden ingericht en wat de meerwaarde hiervan is. Op dit moment zijn de beroepskrachten uit De Ploeg hiermee belast. Ook vanuit de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) wordt complexe problematiek opgepakt. De stelregel is dat de huishoudens éérst benaderd worden door het sociaal team als in de betreffende wijk een sociaal team operationeel is. Als het sociaal team door de aard van de problematiek onvoldoende ondersteuning kan bieden, verwijst zij naar het stedelijke interventieteam. Wanneer de problematiek is gestabiliseerd, verwijst het interventieteam terug naar het sociale team.

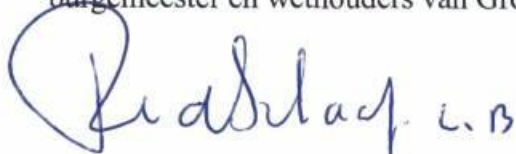
Financiën

Het benodigde budget voor de uitbreiding is vastgelegd in de begroting van 2014. Met onze partners, die onder andere beroepskrachten leveren in de teams, zetten wij in op 'nieuw voor oud'.

Vervolg

De bovengenoemde aandachtspunten worden de komende periode vertaald in een uitvoeringsagenda. Dit gebeurt in samenspraak met alle betrokken partners. In 2014 wordt aan deze agenda uitvoering gegeven. In het vierde kwartaal van 2014 informeren wij uw raad opnieuw over de voortgang.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R. Vreeman'.

de burgemeester,
dr. R.L. (Ruud) Vreeman

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M.A. Ruys'.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Van sociale teams naar sociale wijkteams

**Inhoudelijke agenda: naar verdieping, verbreding en uitbreiding van sociale teams in
2014**

Achtergrond

In deze ontwikkelagenda wordt weergegeven op welke wijze de gemeente Groningen, met alle betrokken maatschappelijke partners en bovenal met zijn wijkbewoners, verder wil bouwen aan de sociale teams, die in 2013 in pilotvorm in twee wijken vorm en inhoud hebben gekregen. Na overeenstemming over de inhoudelijke opgaven in 2014 worden de verschillende agendapunten in uitvoeringsplannen, voorzien van planningen, concreet uitgewerkt.

Momenteel vindt inspraak plaats op de nota *Met elkaar, voor elkaar. Naar een gebiedsgebonden aanpak van het sociaal domein*. In deze nota wordt het raamwerk getekend waarbinnen zowel de bestaande taken en verantwoordelijkheden van de gemeente binnen het sociaal domein, als de nieuwe taken en verantwoordelijkheden die gepaard gaan met de aankomende transities vorm en inhoud moeten krijgen. De nota stelt dat de gemeente Groningen de drie transities aan wil grijpen om de ondersteuning aan haar burgers in belangrijke mate op de schaal van wijken in te richten.

Als gemeente willen wij toe naar een gebiedsgerichte sociale infrastructuur en dienstverleningspraktijk die – aansluitend op de eigen mogelijkheden van inwoners en de directe omgeving – een effectieve, efficiënte en resultaatgerichte ondersteuning aan inwoners biedt, waarbij de nadruk ligt op het voorkomen of verminderen van sociale problemen en het vergroten van de eigen regie en meedoen aan de Groninger samenleving.

Binnen deze bovenstaande context vinden vanaf heden alle ontwikkelingen (al dan niet in experimentele vorm) binnen het Groningse sociale domein plaats. En in dat licht moet ook de onderstaande opdracht tot verdieping, verbreding en uitbreiding van de sociale teams aanpak in 2014 worden gezien.

De ontwikkelagenda bouwt voort op de opgedane ervaringen met de twee huidige sociale teams. Deze ervaringen staan weergegeven in de 'voortgangsevaluatie sociale teams over de eerste acht maanden in 2013'. Deze voortgangsevaluatie leverde 35 aanbevelingen op, die één op één worden betrokken bij het opstellen van een uitvoeringsagenda voor 2014. Voor wat betreft de achtergrond en essentie van de voortgangsevaluatie, inclusief een overzicht van aanbevelingen, verwijzen wij naar bijlage 1.

De opgave voor 2014

Met het Bestuurlijk Platform sociale teams/de ploeg is stilgestaan bij de (kern)aanbevelingen uit de voortgangsrapportage. Eveneens zijn, mede op basis van deze aanbevelingen, met het Bestuurlijk Platform gesprekken gestart over de doorontwikkeling in 2014, die hebben geleid tot de nu voorliggende inhoudelijke agenda voor 2014. De gesprekken hebben opgeleverd dat op een aantal fronten stappen moeten worden gezet:

1. De uitgangspunten voor de aanpak moeten scherper dan in 2013 worden geformuleerd (met name in het licht van vragen als *welke doelen dient het sociale team, voor wie is het team, wie zitten in het team, wat doet het team wel en wat niet, etc.*);
2. Wijkbewoners zullen nadrukkelijk bij de totstandkoming van de uitvoeringsagenda én bij de uitvoering zelf moeten worden betrokken. Eveneens zal onder wijkbewoners onderzoek worden gedaan naar de kwaliteit van de werkwijze van de sociale teams;
3. Er dient, zoals gebleken uit de opgedane ervaringen in 2013 en uit de input vanuit het Bestuurlijk Platform, een basis te worden geformuleerd, die verdiepend is ten opzichte van de huidige werkwijze. Deze basis wordt van toepassing op de huidige en nieuw te formeren teams en heeft in belangrijke mate betrekking op de inhoud van het werk (zoals de toepassing van 'de kanteling', de te bedienen leefgebieden, de competenties die nodig zijn om generalistisch te kunnen werken). Verdieping is essentieel om wijkbewoners op basis van één huishouden, één plan, één regisseur te kunnen bedienen. En dat op een effectieve, klantvriendelijke en kostenbesparende wijze;

4. Naast een (inhoudelijke) verdieping zullen de sociale teams in 2014 verbreed moeten worden naar sociale wijkteams, ter doorontwikkeling vanuit het perspectief van de gebiedsgebonden aanpak. De twee bestaande sociale teams zijn in dit kader het meest voordehand liggend bevonden, om gefaseerd te verbreden naar sociale wijkteams;
5. Eveneens zal worden ingezet op uitbreiding van teams, in meer stadswijken, om toe te werken naar stedelijke dekking in 2015.
6. Tot slot dienen de vijf bovengenoemde punten in uitvoeringsagenda's met bijbehorende plannings te worden verwerkt. Dit gebeurt vanzelfsprekend in samenspraak met alle betrokken stakeholders.

Onderstaand werken we de zes bovenstaande kernelementen uit de agenda voor 2014 nader uit.

Ad. 1)

Uitgangspunten

Het kader voor de onderstaande uitgangspunten vormt de, deels nog in ontwikkeling zijnde, wetgeving. Alle te hanteren uitgangspunten zullen hieraan moeten voldoen. Vanuit dit kader worden, vanuit de huidige opgedane ervaringen met twee sociale teams, voor de doorontwikkeling (in 2013 maar vooral in 2014) de volgende (basis)uitgangspunten gehanteerd:

Voor wie

De sociale teams werken voor *wijkbewoners, van nul tot honderdvijf, met ondersteuningsbehoefte/-vragen op twee of meer leefgebieden, in combinatie met onvoldoende regie op de (benodigde) ondersteuning (het huishouden is niet of beperkt zelfredzaam)*. De ondersteuning is te allen tijde gericht op *het versterken van de zelf- en samenredzaamheid, het herstel van de eigen regie en de participatie van wijkbewoners*.

Welke ondersteuningsvragen

Teamleden kijken breed, op 15 leefgebieden. Daarbij zijn 11 leefgebieden specifiek van toepassing op ieder individu. Als er sprake is van problematiek rondom opvoeden en/of opgroeien, zijn vier aanvullende leefgebieden van toepassing. Het betreft de leefgebieden *financiën, dagbesteding, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid, lichamelijke gezondheid, verslaving, activiteiten dagelijks leven, sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, justitie* en aanvullend voor ouderschap *lichamelijke verzorging, sociaal-emotionele ondersteuning, scholing en opvang*. Uitgangspunt ten aanzien van de leefgebieden is de zelfredzaamheidsmatrix (ZRM).

Wat is nodig in de sociale teams

- Beroepskrachten die vanuit hun specialistische achtergrond generalistisch kunnen en willen werken (generalist naar de wijkbewoner, specialist in het team);
- Dekkende expertise op de 15 leefgebieden.

Doelen voor de sociale teams

- Versterken van de eigen kracht van wijkbewoners;
- Verminderen van de (overheids)afhankelijkheid. Niet de kracht van de professional, maar de kracht van de wijkbewoner is leidend;
- Versterken van de buurtkracht. Verbinden van de collectieve en individuele aanpak. Proactieve aandacht voor de talenten en kracht van wijkbewoners;
- Realiseren van een veilige opgroei- en opvoedomgeving;
- Voorkomen van probleemcumulatie en -escalatie; toewerken naar preventie;
- Minder dure (2e lijns) interventies inzetten;
- Dubbelingen eruit halen van gelijksoortige dienstverlening;

- Toewerken naar en uitvoering geven aan het principe van één huishouden, één plan, één regisseur.

De gestelde doelen zullen aan moeten sluiten aan bij de belevingswereld van de wijkbewoners. Deze vormen onderwerp van gesprek met de wijkbewoners en worden, indien nodig, bijgesteld.

Wat doen de teams/teamleden

- Op signalen af (erop uit!);
- Het gesprek breed voeren: op 15 (11+4) leefgebieden;
- De ZRM afnemen;
- Op basis van het gesprek (met kennis van de ZRM scores) een plan maken waarvan het huishouden 'eigenaar' is:
 - o In elk plan staat op welke wijze en in welke mate het eigen netwerk wordt ingezet
 - o Onderdeel van het plan is dat wordt geïnventariseerd (en in kaart wordt gebracht) welke hulpverlening op dat moment 'achter de voordeur' is
 - o Het plan bevat concrete doelen, resultaten en activiteiten
- Het informele netwerk inschakelen en waar nodig (zo kort als kan) zelf doen; zo weinig of zo tijdig mogelijk doorgeleiden naar 2^e lijn;
- Dichtbij, in de wijk, aanwezig zijn (presentiebenadering)
- Actief kennis en expertise delen met teamgenoten
- Collectieve en individuele trajecten aan elkaar verbinden (nadrukkelijk aandacht voor talenten en wijkopbouw)
- Indien nodig opschalen naar specialistische expertise
- o Opschaling vindt plaats als het sociale team beoordeelt dat de problematiek van het betreffende huishouden te complex en/of te tijdrovend is

Wat doen de teams/teamleden niet

- Actieve opsporingstaken in de handhaving (bijv. fraudeonderzoek);
- Trajecten van zeer complexe en/of tijdrovende interventies;
- Crisissituaties (bijv. geweldsituaties of psychoses);
- Handelingen waarvoor specialistische kennis nodig is (bijv. specifieke psychiatrische of medische handelingen, schuldsanering).
- Maatregelen in het gedwongen kader (waarbij wél verbinding blijft met het sociale team).

Ad. 2)

Betrokkenheid van wijkbewoners

Op tenminste twee onderdelen zal de betrokkenheid van wijkbewoners explicieter worden gemaakt. Enerzijds in evaluatieve zin (hoe oordelen wijkbewoners over de inzet van de sociale teams/teamleden) en anderzijds in de bredere ontwikkeling (hoe worden wijkbewoners betrokken bij het uitwerken en uitvoeren van plannen omtrent de introductie of verbreding van sociale teams in de eigen wijk).

Kwalitatief onderzoek

Met het opleveren van de voortgangsevaluatie is aangekondigd dat medio april 2014 de opbrengsten van kwalitatief onderzoek onder 'gebruikers' van de sociale teams aan het college van B&W worden gepresenteerd. Een opdracht hiertoe, voorzien van plan van aanpak, inclusief tijdspad, wordt alvorens tot uitvoering wordt overgegaan in het PO van wethouder Visscher behandeld.

Betrokkenheid bij de uitwerking en uitvoering van plannen

De laatste maanden wordt in de bestaande pilots (voorzichtig) geëxperimenteerd met het betrekken van vrijwilligers/stagiaires bij de teams. Eveneens wordt verkend op welke wijze ervaringsdeskundigen bij de sociale teams betrokken kunnen worden. Deze stappen zullen in 2014 verder verkend en waar mogelijk en wenselijk in praktijk worden gebracht. Daarnaast worden, bij de verdere ontwikkeling en uitwerking van plannen per wijk, wijkbewoners nadrukkelijk betrokken. De wijze waarop dit invulling krijgt wordt op korte termijn nader uitgewerkt. Het Wmo Platform heeft ons aangegeven in het betrekken van wijkbewoners een expliciete rol te willen spelen. Het communicatieplan met en in de wijk zal dan ook in nauwe afstemming met het Wmo Platform worden voorbereid.

Alvorens deze plannen in uitvoering kunnen worden gebracht is echter eerst duidelijkheid benodigd over de team formatie in de betreffende wijk. De komende maanden zullen worden benut om voor in ieder geval twee teams de formatie rond te krijgen, op basis van de uitgangspunten zoals hierboven geformuleerd. Resultaat moet zijn dat in het eerste kwartaal van 2014 twee nieuwe teams operationeel zijn.

Ad. 3)

Een (aangepaste) basis voor alle teams

Naar aanleiding van de aanbevelingen uit de voortgangsevaluatie, in combinatie met de input vanuit het Bestuurlijk Platform, wordt een nieuwe basis geformuleerd, die van toepassing is op de bestaande en nieuw op te richten teams. Deze basis, die met name gericht is op de inhoud van het werken in de wijk, is verdiepend ten opzichte van de afspraken zoals in 2012 gemaakt, ten behoeve van de proef in 2013.

Naast de uitgangspunten zoals geformuleerd onder (1) worden in 2014 voor alle beroepskrachten in de sociale teams een drietal aanvullende basisvereisten gehanteerd:

- a. Beroepskrachten in de teams gaan intensief aan de slag met het gekanteld werken. In de werkpraktijk wordt ruimte ingebouwd om hier voldoende aandacht aan te kunnen geven. Doel is dat beroepskrachten binnen afzienbare (nader te bepalen) tijd zichtbaar en inzichtelijk stappen zetten in het betrekken van eigen kracht, samenkracht en buurtkracht in de dagelijkse werkpraktijk. Aanvullend wordt meer ingezet op het zoeken en aanboren van de kracht en talenten van wijkbewoners. Een focus op het talent, in plaats van het probleem. Om dit te realiseren zal meer aandacht worden besteed aan intervisie en 'coaching on the job'. Om aan deze fundamentele inhoudelijke verdieping invulling te geven, wordt gebruik gemaakt van expertise en ervaring uit andere sociaal team ontwikkelingen in het land. Vanuit deze ervaringen en opgedane expertise wordt in december a.s. een observatie- en adviesopdracht uitgevoerd in de twee huidige teams, die in de verdere uitwerking moet leiden tot een verdieping van het gekanteld werken. Voor de uitwerking daarvan wordt na de jaarwisseling een concreet plan in uitvoering gebracht.
- b. In de discussie rondom te hanteren leefgebieden wordt gekozen voor aansluiting bij de zelfredzaamheidsmatrix (ZRM), ontwikkeld door de GGD Amsterdam en in steeds grotere mate gehanteerd in sociale teams aanpakken in Nederland. De ZRM (in bijlage 2 nader toegelicht) onderscheidt elf leefgebieden voor huishoudens zonder kinderen, met aanvullend vier extra leefgebieden voor ouderschap. De ZRM wordt ingezet als meetinstrument en geeft per individu een beeld van de mate van zelfredzaamheid op de specifieke leefgebieden. De beroepskracht in het team neemt deze in samenspraak met de betrokken wijkbewoner af. De ZRM scores kunnen in belangrijke mate aanleiding zijn voor het nader op te stellen plan. Alle teamleden gaan dus met de ZRM werken en worden hierin geschoold. Door de ZRM te hanteren worden teamleden extra gestimuleerd om generalistisch te werken. Alle te bedienen leefgebieden vanuit de

aankomende transitie maken onderdeel uit van het pakket. De ZRM wordt zo spoedig mogelijk (nog in november) geïntegreerd in het registratiesysteem van de teamleden.

- c. Om de bovenstaande basisvereiste goed toe te kunnen passen is, naast de betreffende expertise op de vijftien leefgebieden in de teams, een helder omlind competentieprofiel voor beroepskrachten nodig. Een competentieprofiel dat inzet op het vanuit een specialistische achtergrond generalistisch kunnen werken. Deze twee ingrediënten gezamenlijk (expertise van werkinhoud en doelgroepen in combinatie met de vereiste competenties) dragen nadrukkelijk bij aan de kracht van het generalistisch, elkaar versterkend en aanvullend werken in teamverband. Om in te zetten op het best passende competentieprofiel om generalistisch te kunnen werken wordt voor alle teamleden en teamleiders (in de bestaande en nieuw te formeren teams) gebruikt gemaakt van het HRM-instrument TMA¹. Landelijk is een (wetenschappelijk gefundeerd) competentieprofiel ontwikkeld voor generalistisch werken in het sociale domein: het TMA-competentieprofiel. Dit profiel wordt toegepast in de verbreding en uitbreiding van de teams, alsmede in de twee huidige teams. Teamleiders en een aantal key users uit de gemeente (waaronder een P&O adviseur) worden geschoold in het kunnen afnemen en interpreteren van een TMA. Doel ervan is dat teamleiders straks zelf, op basis van dit instrument, het (ontwikkel)gesprek met hun teamleden kunnen voeren. De TMA zal worden ingezet als selectie- en ontwikkelinstrument en steekt in op talenten, niet op beperkingen. Inmiddels loopt een scholingsprogramma voor de teamleiders en key-user(s). Tevens is een pakket licenties ingekocht dat in de bestaande en nieuwe teams kan worden ingezet.

Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA)

De werkwijze van de sociale teams zal door moeten worden vertaald naar (potentiële) besparingen, de basis voor een MKBA. Economisch adviesbureau LPBL heeft voor de Groninger sociale teams een indicatieve kosten-baten doorrekening gemaakt. Deze indicatieve analyse heeft zeer recent plaatsgevonden. De opbrengsten dienen als basis voor de discussie met onze partners over 'verzilvering'. Centraal staat in dat kader de zoektocht naar het op de juiste wijze investeren en 'schuiven met budgetten' om uiteindelijk onder de streep een besparing te realiseren. Aan de hand van de nu beschikbare indicatieve MKBA wordt in het eerste kwartaal van 2014 met de betrokken partijen het gesprek gestart over de totstandbrenging van een verzilveringsplan.

Aanbevelingen uit de voortgangsevaluatie en nieuw geformuleerde agendapunten uit het Bestuurlijk Platform

In de nog op te stellen uitvoeringsplannen in 2014 zullen alle 35 aanbevelingen uit de voortgangsrapportage een plek krijgen. Een aantal kernaanbevelingen (verdieping van het inhoudelijk werken, de ZRM, TMA, maar ook het aanpassen van de registratie van de teams als voorwaarde voor een succesvolle MKBA) zijn, zoals hierboven toegelicht, al in uitvoering gebracht. Alle overige aanbevelingen worden nog dit jaar in uitvoeringsplannen verwerkt en geagendeerd in het PO van wethouder Visscher. Deze aanbevelingen worden gecombineerd met de volgende, aanvullende agendapunten, die zijn voortgekomen uit gesprekken met het Bestuurlijk Platform:

- Ingezet wordt op het continueren van het registratiesysteem 'één gezin, één plan' in 2014, op voorwaarde dat de door het project gewenste aanvullingen/wijzigingen in de software effectief en efficiënt worden doorgevoerd;
- Er wordt nadrukkelijker ingezet op de collectieve aanpak (o.a. uitgaan van talenten en potentie);

¹ TMA: Talenten MotivatAlyse

- Er wordt, met nog nader te formuleren gewenste opbrengsten, expliciet geëxperimenteerd met samenlevingsopbouw (opbouwwerk) als onderdeel van het sociaal team. De opbouwwerker heeft als specifieke opdracht:
 - Teamleden mee te nemen in de collectieve aanpak
 - Expertise hieromtrent actief met de teamleden te delen
 - De krachten en de mogelijkheden in de wijk (formeel en informeel) aan te boren en te benutten
- Vanuit de intentie de meldpunten Zorg en Overlast en de sociale teams te integreren wordt een procesvoorstel ontwikkeld;
- Onderzocht wordt in welke mate, aanvullend aan het huidige instrumentarium, gebruik kan worden gemaakt van de participatieladder;
- Onderzocht wordt in welke mate aanvullende meetinstrumenten (bijv. specifiek gericht op de veiligheid van het kind) moeten worden toegevoegd aan de ZRM;
- Onderzocht wordt in welke mate het 'functioneel model', zoals ontwikkeld voor de decentralisatie Jeugdzorg, van toepassing kan zijn op de doorontwikkeling van sociale (wijk)teams;
- De leemte die ontstaat doordat de expertise vanuit COP in het team wegvalt (op een aantal leefgebieden), zal worden gecompenseerd;
- Onderzocht wordt hoe huiselijk geweld 'code oranje' onderdeel kan worden van de sociale teams aanpak;
- Ingezet wordt op het doorontwikkelen van tenminste één team naar een team met zo groot mogelijke dienstverbanden (dus zoveel mogelijk 'los van de moederorganisatie')
 - De resterende relatie met de moederorganisatie staat in het teken van het behoud en de ontwikkeling van de 'specialistische expertise'
- Werkafspraken met de politie, woningcorporaties, huisartsen en (passend) onderwijs worden explicieter gemaakt;
- Mogelijkheden tot een gedeeltelijke integratie van Woonkans (m.n. de regie op de hulpverlening) in de sociale teams aanpak wordt onderzocht;
- De GGZ (expertise) blijft onderdeel van de sociale teams:
 - Levert een essentiële bijdrage aan de expertise op de leefgebieden
 - Past in de lijn van vermaatschappelijking van de psychiatrie
 - Ongeveer 1.500 wijkbewoners met extramurale begeleiding met psychiatrische grondslag valt met ingang van 2015 onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid en financiering. Ook voor deze groepen loont inzetten op gekanteld werken;
 - Het delen van expertise van psychiatrische stoornissen én de bejegening van wijkbewoners met een dergelijke achtergrond is voor de sociale teams aanpak van essentieel belang
- Een plan opstellen en in uitvoering brengen waarin de OGGz (aanpak) geïntegreerd wordt in de sociale teams, waardoor de OGGz hier niet meer naast bestaat;
- De caseload van moederorganisaties in de wijken met sociale teams wordt op basis van 'nieuw voor oud' zoveel mogelijk zorgvuldig overgeheveld naar de sociale teams.

Alle bovenstaande noties worden betrokken in de te ontwikkelen uitvoeringsplannen.

Ad. 4)

Verbreding van de twee sociale teams naar sociale wijkteams

Conform de uitgangspunten uit de nota 'Met elkaar, voor elkaar' worden de twee huidige operationele sociale teams in 2014 doorontwikkeld naar sociale wijkteams. Ook vanuit het perspectief van het CJG, Buurtwelzijn, etc. zal in deze richting moeten worden bewogen om tot integratie te kunnen komen. Plannen hiertoe, voorzien van planningen en een communicatieagenda, worden in december nader uitgewerkt. Uitgangspunt voor de te voeren

gesprekken over de verbreding van de sociale teams, naar sociale wijkteams is de concept notitie 'Arrangementen in de GBA'. In deze notitie wordt op basis van de leefgebieden van de ZRM de ondersteuningspraktijk van de sociale wijkteams geconcretiseerd. De wijze waarop, aan de hand van dit uitgewerkte concept, de gesprekken omtrent verbreding worden ingericht, maakt onderdeel uit van de nog op te stellen uitvoeringsagenda.

Ad. 5)

Uitbreiding van sociale teams in 2014

Onderstaand wordt aangegeven op welke wijze wordt ingezet op de uitbreiding van een viertal teams in 2014.

Kwartaal in 2014	Wijk
1	- Lewenburg (incl. Oosterhogebrug en Ulgersmaborg) - Oosterparkwijk - Toevoeging Professorenbuurt aan team 'De Hoogte/Indische Buurt'
2 en 3	- Vinkhuizen - Selwerd/Paddepoel
4	Nader te bepalen

Een inhoudelijke onderbouwing voor deze voorgestelde wijkselectie vindt u terug in bijlage 3.

Bij de uit te breiden wijken wordt in beginsel weer ingezet op de inrichting van een sociaal team. Hieraan worden, per wijk verschillend, accenten toegevoegd die de ontwikkeling van teams in beweging zet naar sociale wijkteams. Er wordt gedifferentieerd naar wijken, waarbij verschillende aanpakken op hun merites worden getest. Concreet denken wij, in beginsel, aan de volgende accenten. Vanzelfsprekend worden deze aanzetten met alle betrokken stakeholders nader uitgewerkt, in verschillende wijkgerichte plannen. Het proces hiertoe wordt in november opgestart:

- Lewenburg
 - o Extra inzetten op het maken van concrete samenwerkingsafspraken met huisartsen
 - o Extra aandacht voor expertise rondom ondersteuningsvragen van ouderen
 - o Extra inzetten op de samenwerking met woningbouwcorporaties
 - o Extra inzetten op het maken van concrete samenwerkingsafspraken met het VMBO
- Oosterparkwijk
 - o De (stapelings)gegevens van bureau onderzoek, in relatie tot aanbieders in de wijk, in beginsel leidend laten zijn bij de selectie van teamleden (naast competenties en benodigde expertise), wat ertoe kan leiden dat andere dan de huidige partners teamleden kunnen leveren (voorwaarde is wel dat partijen robuuste caseload in de wijk hebben)
 - o Extra inzetten op de samenwerking met woningbouwcorporaties
 - o Extra inzetten op de samenwerking met BOOM (ondernemersgroep)
- Vinkhuizen
 - o Extra inzetten op het maken van concrete samenwerkingsafspraken met huisartsen (alsook inzet wijkverpleegkundige)
 - o Extra inzetten op het maken van concrete samenwerkingsafspraken met het VMBO

- Extra aandacht voor expertise rondom ondersteuningsvragen van ouderen
 - Extra inzetten op de samenwerking met woningbouwcorporaties
 - Extra aandacht voor het aansluiten bij en gebruik maken van de collectieve aanpak
- Selwerd/Paddepoel
- Extra aandacht voor expertise rondom ondersteuningsvragen van ouderen
 - Extra inzetten op de samenwerking met woningbouwcorporaties
 - Nadrukkelijk samenwerking zoeken met de 'wijkcorporatie in ontwikkeling' in Selwerd

BIJLAGE 1: VOORTGANGSEVALUATIE

Huidige situatie in Groningen

In januari 2013 is in Groningen een proef gestart met twee sociale teams, in Beijum en in De Hoogte/Indische Buurt. Aan de wijze waarop deze proef tot stand is gekomen ligt een projectplan ten grondslag. De uitvoering van dit projectplan, die tot de operationele start van beide teams heeft geleid, heeft een aantal maanden van intensieve voorbereiding geveerd. Een voorbereiding waarin zaken als de wijkselectie, het formeren van teams met beroepskrachten uit verschillende sectoren (en organisaties) uit het Groningse sociale domein en het ontwikkelen van een inhoudelijke werkwijze centraal stonden. De proef is in praktijk gebracht door de gemeente Groningen, MJD, Stiel, MEE Groningen, De Zijlen, Lentis-Linis, NOVO, TSN Thuiszorg en Stichting COP. Gedurende de proef zijn beroepskrachten uit Bureau Jeugdzorg Groningen en Verslavingszorg Noord Nederland in de teams aangesloten. De afspraken die de gemeente met alle deelnemende organisaties in dit kader heeft gemaakt zijn verwoord in een convenant. Dit convenant, door alle betrokken partijen ondertekend in november 2012, vormde de basis voor de proef in 2013. In het convenant staat benoemd welke doelen de proef dient, welke resultaten moeten worden opgeleverd en aan welke randvoorwaarden moet zijn voldaan, wil de proef succesvol worden. Met het tekenen van het convenant is tussen de betrokken partijen afgesproken dat in het najaar van 2013 wordt geëvalueerd.

Voortgangsevaluatie van de proef met sociale teams

In oktober 2013 is de rapportage 'voortgangsevaluatie proef sociale teams in Groningen' opgeleverd en in kennis gesteld van het college van B&W. De term 'voortgangsevaluatie' is met een reden gekozen. De evaluatie betrof namelijk geen eindexamen. In feite is de proef met twee teams nog maar een eerste stap in een reeks van stappen die gezet moet worden om de huidige wijze waarop de Wmo vorm krijgt, in combinatie met de transities die op de gemeente afkomen, op een vernieuwende manier vorm en inhoud te geven. De insteek van deze evaluatie was dan ook dat de bevindingen en ervaringen die de afgelopen acht maanden zijn opgedaan, worden betrokken bij de verdere inhoudelijke ontwikkeling en uitbreiding van teams in 2014 (en verder).

In bijlage 1 bij deze inhoudelijke agenda is een overzicht gevoegd van de 35 aanbevelingen die voort zijn gekomen uit de voortgangsevaluatie. Deze aanbevelingen krijgen stuk voor stuk een plek in de uitvoeringsagenda, die als uitwerking van deze inhoudelijke agenda tot stand zal moeten worden gebracht.

Kern van de voortgangsevaluatie

Hoewel er nog relatief kort met de nieuwe sociale teams werkwijze wordt geëxperimenteerd, zijn al verschillende positieve en bemoedigende ervaringen opgedaan. Daarnaast zijn vanzelfsprekend ook genoeg zaken opgemerkt, die verdere aandacht behoeven. Een korte inventarisatie onder wijkbewoners die met de sociale teams te maken hebben gehad, heeft een aantal nuttige inzichten opgeleverd. Uit het tiental gesprekken wat met betrokken wijkbewoners is gevoerd bleek dat de contacten met teamleden in grote mate als prettig worden ervaren. Vooral een luisterend oor, het niet (ver)oordelen, openheid en ongedwongenheid en het snelle handelen vanuit teamleden richting betrokkene worden gewaardeerd. De gesproken wijkbewoners geven bijna unaniem aan dat teamleden de tijd hebben om naar hen te luisteren. Er is dan ook een behoorlijke mate van tevredenheid over de bejegening. Ook over de geboden ondersteuning bestaat tevredenheid. Er wordt snel gehandeld, het contact tussen het betrokken teamlid en het huishouden blijft in stand (betrokkenen kunnen terugvallen op het teamlid dat hen ondersteunt) en het ondersteunen bij het zoeken naar oplossingen gebeurt vaak in brede zin (een aantal bewoners geeft aan dat vanuit verschillende perspectieven naar oplossingen wordt gezocht). Tevens wordt het als positief ervaren dat een afspraak met een teamlid altijd snel tot stand komt. Wijkbewoners geven zelfs aan dat er wel meer ruchtbaarheid aan deze aanpak mag worden gegeven.

De voortgangsevaluatie heeft naast deze voor ons belangrijke inzichten nog een aantal kern aandachtspunten opgeleverd.

1. De teamleden staan unaniem positief tegenover de ontwikkeling die wordt doorgemaakt. Teamleden geven aan het 'verademend' te vinden dat ze dichtbij elkaar, met zeer korte lijnen, met alle deskundigheid die nodig is verenigd, dichtbij de wijkbewoner, snel kunnen handelen. De termijn tussen een aanmelding van een ondersteuningsvraag en daadwerkelijk met een huishouden, met de juiste expertise, in gesprek te zijn, gaat vele malen sneller dan vóór de komst van sociale teams. Een ontwikkeling die de betrokken huishoudens ook opvalt en weten te waarderen, zo krijgen de teamleden met regelmaat te horen.

2. In de praktijk wordt in toenemende mate aandacht besteed aan de verbinding tussen beroepskrachten in de teams en de 'civil society'. Zo zoeken de teams bijvoorbeeld samen met Buurtwelzijn naar geschikte vrijwilligersplekken voor wijkbewoners. Tevens sluiten de teams aan bij bestaande initiatieven in de wijk (koffieochtenden in het CJG, Bruisend Beijum, e.d.) en stimuleren teamleden bewoners eigen initiatieven gezamenlijk te ontplooiën, zo nodig met ondersteuning vanuit de teams.

3. Het inhoudelijk 'gekanteld' werken, waarbij een omslag wordt gemaakt van 'hulpverleners c.q. overnemen van de ondersteuningsvraag', naar 'ondersteunen in zelfredzaamheid en eigen regie' is bepaald niet eenvoudig en vraagt permanent reflectie, intervisie en training. Beroepskrachten die in enkele gevallen decennia lang problemen voor huishoudens hebben opgelost en in de proef met sociale teams nadrukkelijk in moeten zetten op het activeren van de eigen kracht en het netwerk van betrokken huishoudens, ervaren deze kanteling dan ook niet als vanzelfsprekend. Hier ligt een belangrijke sleutel in de beweging die gemaakt zal moeten worden.

4. De sociale teams nemen 'ruimte in' in de wijk. Bestaande organisaties, netwerken en samenwerkingsverbanden ervaren dit in toenemende mate. In de praktijk heeft dit gedurende de proef bij tijd en wijle geleid tot spanningen en domeindiscussies (van wie is de klant). De teams en betrokken organisaties vragen om duidelijkheid en een aanscherping van de opdracht. Daarbij wordt nadrukkelijk naar de gemeente gekeken als regisserende partij. Met de discussienota *Met elkaar, voor elkaar* wordt daarmee een begin gemaakt.

5. De ervaringen tot nu toe hebben veel waardevolle informatie opgeleverd over de (gewenste) samenstelling van de teams, qua *formatie* (aantal fte's), *deskundigheid* (welke expertise is nu nodig in de sociale teams) en *persoonskenmerken* (welke competenties passen nu bij een goede generalist). Deze informatie levert nog geen eindbeeld op, maar geeft wel richting in de onderhavige planvorming met betrekking tot de doorontwikkeling.

TOTAALOVERZICHT AANBEVELINGEN

De praktijk

- Binnen de te maken afspraken over de uitvoering van een businesscase/MKBA nadrukkelijk inzoomen op de toegevoegde waarde van de functie van wijkverpleegkundige, in het sociale team.

Resultaten convenant

- Benut de relatieve rust die er nu nog is voor het doorontwikkelen van de teams naar meer gekanteld werken.
- Organiseer coaching on the job om teamleden meer te laten kantelen in de gespreksvoering.
- Ontwikkel het Molendrift model door en breng een koppeling aan met de leefgebieden;
- Breng een andere ordening aan in de leefgebieden en voeg huiselijk geweld, justitie en overlast als afzonderlijke leefgebieden toe.
- Onderzoek de mogelijkheid om de methodiek van Goud delven (met name het direct bij aanvang van het gesprek betrekken van het netwerk van het huishouden) door te ontwikkelen en op de leest van de sociale teams te schoeien;
- Meer voorlichting over de kracht en functie van de sociale teams en het maken van afspraken over toeleiding, ook bij de moederorganisaties, waarbij de inzet is dat zoveel mogelijk binnen de teams wordt opgepakt.
- De komende periode benutten om duidelijke afspraken te maken met het onderwijs en de huisartsen over signalering en doorverwijzing.

Formatie

- Gebruik de verzamelde kengetallen met betrekking tot de formatie voor beide sociale teams in Groningen, met alle nuances van dien, als basis voor het gesprek met het Bestuurlijk Platform over de uitbreiding van de teams.
- Kom, in gesprek met het Bestuurlijk Platform, tot een uitgebalanceerde samenstelling van de huidige en nieuwe teams, die enerzijds voldoen aan de behoefte in de wijk en anderzijds efficiënt zijn ingericht.
- Doe, in het verlengde hiervan, onderzoek naar de totaal aantal beschikbare formatie (stads- en organisaties breed) voor de sociale teams.
- Betrek in het gesprek over de uitbreiding van de teams nadrukkelijk de afbouw van oude werkzaamheden voor (toekomstige) teamleden, in de nieuwe setting.
- Houd bij de voorbereiding van een definitieve inrichting van de teams nadrukkelijk rekening met de huidige (soms grote) verschillen in arbeidsvoorwaarden.
- Met het Bestuurlijk Platform het gesprek openen over de voors en tegens van het in belangrijke mate losweken van de formatie uit de moederorganisatie in relatie tot nieuw te vormen teams.
- Met het Bestuurlijk Platform het gesprek openen over de werkzaamheden die, in het verlengde van het bovenstaande punt, wél en niet in het sociaal team worden uitgevoerd in de komende periode.

Deskundigheid

- In het gesprek met het Bestuurlijk Platform over nieuw samen te stellen teams en in het bijzonder over de concrete bemensing ervan in elk geval de wijkanalyses ('stapelingsonderzoek') gebruiken als basisinput.
- In gesprek met het Bestuurlijk Platform onderzoeken op welke wijze de dubbele vertegenwoordiging vanuit de VG-sector in het uitbreidingsproces wenselijk is.
- Met het Bestuurlijk Platform expliciet stilstaan bij de wijze waarop verbeteringen kunnen worden aangebracht bij het betrekken van de collectieve aanpak in de sociale teams ontwikkeling.

Persoonskenmerken

- Inzetten op het toevoegen van stagiaires aan de huidige en toekomstige teams, zodat competenties op de werkvloer worden ontwikkeld.
- Het competentieprofiel van 'de generalist', ontwikkeld in 2012 en wetenschappelijk onderbouwd met de TMA, gebruiken als basisprofiel voor de Groninger sociale teams.
- De TMA methode inzetten bij de bestaande sociale teams, als ontwikkelinstrument voor zowel de teamleden als de teamleiders.
- De TMA methode gebruiken als selectie-instrument bij de uitbreiding van de teams in 2014, zowel voor teamleden als voor teamleiders.

Facilitering

- De vigerende afspraken rondom de financiering van de teams in principe ongewijzigd hanteren in het proces naar uitbreiding van teams in 2014;
- Voor de uitbreiding van de teams in 2014 wordt een draaiboek opgesteld met betrekking tot de facilitering (huisvesting, ict-ondersteuning, kantoorbenodigdheden, etc.). Dit draaiboek kan vanaf medio oktober/november a.s. in gebruik worden genomen.

Opdracht teams

- Schets voor de toekomstige teams duidelijke en bondige kaders, op één A4, en houdt hieraan vast. Voor wie is het team er en voor wie niet. Wat doen teamleden wel en wat niet. Wat wordt verwacht ten aanzien van het aanboren van netwerken van wijkbewoners, etc.
- Geef de teamleden optimale vrijheid om op basis van eigen professionele vaardigheden invulling te geven aan het werk, maar bewaak nadrukkelijk de kaders en spreek teamleden hier op aan.

Moederorganisaties

- Betrek de participerende partijen nogmaals en doorlopend in het formuleren van de kaders, die duidelijkheid moeten creëren.
- Vraag de partijen vervolgens expliciet om commitment op de kaders.
- Continueer het Bestuurlijk Platform ook in 2014, waarbij de kaders van het team en de doorontwikkeling hierin de rode draad van de agenda vormen.

Doelgroep

- Creëer (nogmaals) duidelijkheid over de te bedienen doelgroep van de sociale teams. Scherp deze indien nodig aan.
- Organiseer commitment bij het Bestuurlijk Platform en de teamleden over deze doelgroep.
- Stuur in de praktijk op het bedienen van deze doelgroepen.
- Schep duidelijkheid in de terminologie. Wat bedoelen we met kwetsbare huishoudens, wat bedoelen we met MPG? Wat betekent dit voor de omvang van de caseload?

Sturing

- Gezien de grote mate van ontwikkeling die de teams nog doormaken richting een meer structurele werkwijze en organisatorische inbedding ook in de uitbreiding van de teams vasthouden aan teamleiderschap voor alle (bestaande en nieuwe) sociale teams.
- Het profiel van teamleider, als basis voor de selectie, aanpassen aan de hand van de noties vanuit de teams. Deze hanteren bij aankomende sollicitaties voor de functie 'teamleider sociaal team'.

Zelfredzaamheid-Matrix 2013

S.Lauriks, M.C.A. Buster, M.A.S. De Wit, S. van de Weerd, G. Tigchelaar, en T. Fassaert.

BIJLAGE 2: ZELFREDZAAMHEIDSMATRIX

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Financiën	Geen inkomsten. Hoge, groeiende schulden.	Onvoldoende inkomsten <i>en/of</i> spontaan of ongepast uitgeven. Groeiende schulden.	Komt met inkomsten aan basis behoeften tegemoet <i>en/of</i> gepast uitgeven. Eventuele schulden zijn tenminste stabiel <i>en/of</i> bewindvoering/inkomensbeheer.	Komt aan basis behoeften tegemoet zonder uitkering. Beheert eventuele schulden zelf <i>en</i> deze verminderen.	Inkomsten zijn ruim voldoende, goed financieel beheer. Heeft met inkomen mogelijkheid om te sparen.
Dagbesteding	Geen dagbesteding <i>en</i> veroorzaakt overlast.	Geen dagbesteding maar geen overlast.	Laagdrempelige dagbesteding <i>of</i> arbeidsactivering.	Hoogdrempelige dagbesteding <i>of</i> arbeidstoeleiding <i>of</i> tijdelijk werk <i>en/of</i> volgt opleiding voor startkwalificatie (havo, vwo, of mbo-2).	Vast werk <i>en/of</i> volgt opleiding hoger dan startkwalificatie (havo, vwo, of mbo-2).
Huisvesting	Dakloos <i>en/of</i> in nachtopvang.	Voor wonen ongeschikte huisvesting <i>en/of</i> huur/hypotheek is niet betaalbaar <i>en/of</i> dreigende huisuitzetting.	In veilige, stabiele huisvesting maar slechts marginaal toereikend <i>en/of</i> in onderhuur <i>of</i> niet-autonome huisvesting.	Huishouden heeft veilige, toereikende huisvesting <i>en</i> (huur)contract met bepalingen <i>en/of</i> gedeeltelijk autonome huisvesting.	Huishouden heeft veilige, toereikende huisvesting <i>en</i> regulier (huur)contract <i>en/of</i> autonome huisvesting.
Huiselijke relaties	Sprake van huiselijk geweld, kindermishandeling <i>of</i> verwaarlozing.	Leden van het huishouden gaan niet goed met elkaar <i>en/of</i> potentieel huiselijk geweld, kindermishandeling <i>of</i> verwaarlozing.	Leden van het huishouden erkennen problemen <i>en</i> proberen negatief gedrag te veranderen.	Relationele problemen tussen leden van het huishouden zijn niet (meer) aanwezig <i>en/of</i> woont alleen.	Communicatie tussen leden van het huishouden is consistent open. Leden van het huishouden ondersteunen elkaar.
Geestelijke gezondheid	Een gevaar voor zichzelf <i>of</i> anderen <i>en/of</i> terugkerende suicide-ideatie. Ernstige moeilijkheden in het dagelijks leven door geestelijke stoornis.	Aanhoudende geestelijke gezondheidsproblemen die het gedrag kunnen beïnvloeden, maar geen gevaar voor zichzelf/anderen. Moeilijkheden in het dagelijks functioneren door symptomen <i>en/of</i> geen behandeling.	Milde symptomen kunnen aanwezig zijn <i>en/of</i> enkel matige functioneringsmoeilijkheden door geestelijke problemen <i>en/of</i> behandeltrouw is minimaal.	Minimale symptomen die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven <i>en/of</i> marginale beperking van functioneren <i>en/of</i> goede behandeltrouw.	Symptomen zijn afwezig <i>of</i> zeldzaam. Goed <i>of</i> superieur functioneren in een groot aantal diverse activiteiten. Niet meer dan de dagelijkse beslommeringen <i>of</i> zorgen.
Lichamelijke gezondheid	Heeft direct medische aandacht nodig. Een noodgeval/kritieke situatie.	Een (direct/ chronische) medische aandoening die regelmatige behandeling vereist wordt niet behandeld. Matige beperking van (lichamelijke) activiteiten tgv een lichamelijke gezondheidprobleem.	Een (chronische) medische aandoening wordt behandeld maar behandeltrouw is minimaal. De lichamelijke gezondheidsproblemen leiden tot een lichte beperking in mobiliteit <i>en</i> activiteit.	Erkent behoefte aan hulp voor de (chronische) medische aandoening. Goede behandeltrouw.	Er zijn geen directe <i>of</i> voortdurende medische problemen.

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Verslaving	Voldoet aan criteria voor ernstig misbruik/ verslaving. Resulterende problemen zijn zo ernstig dat institutionalisering of hospitalisatie noodzakelijk is.	Voldoet aan criteria voor verslaving. Preoccupatie met gebruiken en/of bemachtigen van middelen. Onthoudingsverschijnselen of afkickontwijkend gedrag zichtbaar. Gebruik resulteert in ontwijken of verwaarlozen van essentiële activiteiten van het dagelijks leven.	Gebruik binnen de laatste 30 dagen. Aanwijzingen voor aan middelengebruik gerelateerde sociale, werkgerelateerde, emotionele of fysieke problemen. Gebruik interfereert niet met essentiële activiteiten van het dagelijks leven en/of behandeltrouw is minimaal.	Cliënt heeft gedurende de laatste 30 dagen gebruikt maar er zijn geen sociale, werkgerelateerde, emotionele of fysieke problemen ten gevolge van het gebruik zichtbaar. Geen aantoonbaar voortdurend of gevaarlijk middelengebruik en/of goede behandeltrouw.	Geen middelengebruik/ misbruik in de laatste 30 dagen.
Activiteiten Dagelijks Leven	Ernstige beperkingen op alle of bijna alle gebieden van zelfzorg en complexe activiteiten.	Belangrijk probleem op één of meer gebieden van zelfzorg (eten, wassen, aankleden, naar toilet gaan) en meerdere complexe activiteiten worden niet uitgevoerd.	Voorziet in de meeste maar niet alle basis behoeften van het dagelijks leven en de zelfzorg is op peil, maar één of meerdere complexe activiteiten worden niet uitgevoerd.	Voorziet in alle basis behoeften van het dagelijks leven en alleen ondergeschikte problemen (bijvoorbeeld sordig zijn, gedesorganiseerd).	Geen problemen van deze aard en functioneert goed op alle gebieden.
Sociaal netwerk	Gebrek aan noodzakelijke steun van familie/ vrienden en geen contacten buiten eventuele foute vriendenkring of ernstig sociaal isolement.	Familie/ vrienden hebben niet de vaardigheden/ mogelijkheden om te helpen en nauwelijks contacten buiten eventuele foute vriendenkring. Bijvend, belangrijk probleem als gevolg van actief of passief terugtrekken uit sociale relaties.	Enige steun van familie/vrienden en enige contacten buiten eventuele foute vriendenkring. Duidelijk probleem in maken of onderhouden van ondersteunende relaties.	Voldoende steun van familie/ vrienden en weinig contacten met eventuele foute vrienden.	Gezond sociaal netwerk en geen foute vrienden.
Maatschappelijke participatie	Niet van toepassing door crisissituatie en/of in 'overlevingsmodus'.	Maatschappelijk geïsoleerd en/of geen sociale vaardigheden en/of gebrek aan motivatie om deel te nemen.	Nauwelijks participierend in maatschappij en/of gebrek aan vaardigheden om betrokken te raken.	Enige maatschappelijke participatie (bijv. adviesgroep, steungroep) maar er zijn hindernissen zoals mobiliteit, discipline, of kinderopvang.	Actief participierend in de maatschappij.
Justitie	Zeer regelmatig (maandelijks) contact met politie en/of openstaande zaken bij justitie.	Regelmatig (meerdere keren per jaar) contact met politie en/of lopende zaken bij justitie.	Incidenteel (eens per jaar) contact met politie en/of voorwaardelijke straf of - invrijheidstelling	Zelden (minder dan eens per jaar) contact met politie en/of strafblad.	Geen contact met politie. Geen strafblad

ZRM-supplement: Ouderschap 2013

T. Fassaert, S. Lauriks, M.C.A. Buster, M.A.S. De Wit, S. van de Weerd, M. Schönenberger.

DOMEIN	1 – acute problematiek	2 – niet zelfredzaam	3 – beperkt zelfredzaam	4 – voldoende zelfredzaam	5 – volledig zelfredzaam
Lichamelijke verzorging	De lichamelijke veiligheid van kind(eren) is direct in gevaar door lichamelijke mishandeling of verwaarlozing lichamelijke basiszorg en/of een kind heeft in het afgelopen jaar meer dan 3 keer een ernstig ongeluk gehad in of om het huis.	Beperkingen op het gebied van lichamelijke basiszorg, maar de veiligheid van kind(eren) is hierdoor niet direct in gevaar. Kind heeft regelmatig (3 keer in het afgelopen jaar) ongelukken in of om het huis. Vermoeden van lichamelijke mishandeling.	Geen melding van lichamelijke mishandeling of verwaarlozing. Lichamelijke basiszorg is meestal/vaak op orde. Kind heeft meerdere keren (twee keer in het afgelopen jaar) ongelukken in of om het huis en/of enkele vermijdbare risico's voor de lichamelijke veiligheid.	Lichamelijke basiszorg (kleding, voeding, hygiëne en medische zorg) is altijd op orde. Zelden (een keer in het afgelopen jaar) een ernstig ongeluk in en om het huis en geen vermijdbare risico's voor de lichamelijke veiligheid.	Lichamelijke basiszorg is op orde. Geen ongelukken in of om het huis en veilige fysieke omgeving. Ouder stimuleert een gezonde leefstijl van het kind (gezonde voeding en voldoende bewegen).
Sociaal-emotionele ondersteuning	Het geestelijk welzijn van kind(eren) is direct in gevaar. Sprake van geestelijke mishandeling of verwaarlozing. De ouder isoleert kind(eren) en/of zet aan tot ongewenst/fout gedrag.	Ouder stelt geen grenzen of stelt grenzen niet leeftijdsadequaat en/of beperkt relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten en/of ouder ontmoedigt maatschappelijk wenselijk gedrag. Vermoeden van geestelijke mishandeling.	Geen melding van geestelijke mishandeling of verwaarlozing. Ouder stelt leeftijdsadequate grenzen maar is niet consequent en/of toont geen interesse in relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten en/of is niet actief in de ontwikkeling van kind(eren).	Ouder stelt consequent leeftijdsadequate grenzen en toont interesse in relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten.	Ouder stelt consequent leeftijdsadequate en redelijke grenzen. Bevordert relaties tussen kind(eren) en leeftijdgenoten. Vervult voorbeeldfunctie.
Scholing	Eén of meer leerplichtige kinderen staan niet ingeschreven bij een school en/of gaan niet naar les.	Eén of meer leerplichtige kinderen zijn frequent (meer dan 5 keer per maand) zonder geldige reden afwezig en/of hebben geen mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn niet betrokken bij school.	Eén of meer leerplichtige kinderen zijn regelmatig (2-5 keer per maand) zonder geldige reden afwezig en/of hebben beperkte mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn minimaal betrokken bij school.	Er zijn geen leerplichtige kinderen of leerplichtige kinderen zijn zelden (max. 1 keer per maand) zonder geldige reden afwezig in de les en hebben voldoende mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn voldoende betrokken bij school.	Leerplichtige kinderen zijn nooit zonder geldige reden afwezig in de les. Kind heeft goede mogelijkheden om huiswerk te maken. Ouders zijn zeer betrokken bij school.
Opvang	Opvang van één of meer kinderen is noodzakelijk maar niet beschikbaar of opvang is ernstig beperkt op (bijna) alle gebieden van lichamelijke basiszorg en opvoedtaken.	Noodzakelijke opvang van één of meer kinderen is amper beschikbaar of er is een belangrijk probleem op één of meer gebieden van lichamelijke basiszorg en meerdere opvoedtaken worden door opvang niet uitgevoerd.	Noodzakelijke opvang voorziet in alle aspecten van basiszorg maar is onbetrouwbaar beschikbaar. Lichamelijke basiszorg is op orde maar één of meerdere opvoedtaken worden door opvang niet uitgevoerd.	Opvang is niet noodzakelijk of voldoende en betrouwbaar beschikbaar. Opvang voorziet in alle aspecten van lichamelijke basiszorg én toereikende uitvoering opvoedtaken	Hoge kwaliteit opvang is beschikbaar naar keuze en voorziet in goed ontwikkelde basiszorg en opvoedtaken.

BIJLAGE 3: ONDERBOUWING WIJKSELECTIE

Onderstaand onderbouwen we ons advies over de wijkkeuze voor de uitbreiding van extra sociale teams in 2014 met de bedoeling om uiteindelijk te komen tot een stedelijke dekking van sociale teams in 2015. Voor de verdere uitrol van sociale teams moet duidelijk zijn in welke gebieden (wijken/buurtten) in 2014 de implementatie van een sociaal team het meest gewenst is. Belangrijk zijn daarbij de uitgangspunten voor het sociaal team, in het bijzonder met betrekking tot de te hanteren leefgebieden.

Keuze criteria doorontwikkeling sociale teams

Omdat het sociaal team zich richt op ondersteuningsvragen op twee of meer leefgebieden is het van belang na te gaan in welke wijken veel mensen bekend zijn bij instanties zoals GKB, SOZAWE, Menzis, Leerplicht e.d.. Het is bekend dat bepaalde problematiek (zoals op financieel gebied of verslaving) niet altijd op zichzelf staat en vaak ook op andere leefgebieden ondersteuningsvragen oproept. Daarnaast kan gesteld worden dat de kans op ondersteuningsbehoefte op meerdere leefgebieden groter is in wijken waarin een groter aantal mensen dan gemiddeld bekend is bij twee of meer van bovengenoemde instanties. Naast deze cijfers zijn ook de gegevens uit de leefbaarheidsmonitor betrokken (hoe beleven de wijkbewoners hun wijk).

De komst van een sociaal team heeft gevolgen voor de bestaande structuren in de wijk. Omdat we de doorontwikkeling zo goed mogelijk willen laten verlopen hebben we daarom aanvullend gekeken naar de (on)mogelijkheden per wijk. Zowel naar fysieke mogelijkheden wat betreft huisvesting en goede aansluiting bij bijvoorbeeld Stip en CJG, als naar bestaande structuren en lopende pilots.

Verder is er gekeken naar het aan- of afwezig zijn van een aantal factoren in de verschillende wijken dat de doorontwikkeling van de sociale teams positief kan beïnvloeden. Denk hierbij aan goede contacten met (organisaties van) wijkbewoners, huisartsen, 1^e en 2^e lijnsorganisaties buiten het sociale team.

Op basis van bovenstaande argumenten hebben we criteria opgesteld om te komen tot een keuze van de wijken waar de eerstvolgende sociale teams kunnen worden gestart in 2014. Deze criteria zijn:

1 Cijfers en gegevens

- a) Cijfers Bureau Onderzoek. We hebben 10 wijken geselecteerd en hierover de gegevens opgevraagd bij bureau onderzoek. Deze cijfers geven inzicht in hoeveel mensen (absoluut en procentueel) per wijk bekend zijn bij verschillende instellingen. Ook is er een overzicht gehanteerd waarin per wijk zichtbaar wordt hoeveel mensen er bij meerdere instellingen bekend zijn. Dit zou een indicatie kunnen geven over de hoeveelheid meervoudige problematiek in de wijken.
- b) Leefbaarheid en Veiligheids monitor welke gaat over de beleving van de wijkbewoners van aspecten van hun leefomgeving.
- c) Wijkanalyses van buurtwelzijn. Buurtwelzijn heeft in de wijken waarin ze aanwezig zijn analyses gemaakt van de gegevens die bekend zijn. Het gaat hier om de samenstelling van de bevolking in de wijk, naar leeftijd, geslacht en afkomst, gezinssamenstelling, opleidingsniveau.

2 Randvoorwaarden

- a) Betaalbare fysieke en facilitaire mogelijkheden in de wijk voor de vestiging van een sociaal team gekoppeld aan de mogelijkheden tot interactie met CJG, STIP/Buurtwelzijn en andere partijen/samenwerkingsverbanden in de wijk.
- b) Zijn er initiatieven in de wijk waarvan de aanwezigheid positief of negatief invloed heeft op de samenwerking met een sociaal team. Positief: mogelijkheden tot aanhaken/versterken van

deze lopende initiatieven. Negatief: als er meerdere projecten tegelijk lopen kan dit invloed hebben op de belastbaarheid van de in de wijk aanwezige of werkzame organisaties/beroepsbeoefenaren; in sommige wijken is de draagkracht groter dan in andere.

c) Mogelijkheden van deelnemende organisaties aan het sociale team om robuuste formatie te leveren in de wijk.

3 Commitment vanuit wijken

Hoe staan de bewonersorganisaties/wijkbewoners tegenover de komst van een sociaal team in hun wijk en wat zijn de mogelijkheden om hierover met ze in contact te komen.

4 Overige mogelijkheden

a) Wordt het door de keuze van de wijk mogelijk om te experimenteren met enkelvoudige aansturing van meerdere teams (+ CJG en STIP?) in 1 stadsdeel

b) Kan een sociaal team meerdere wijken bedienen?

c) Hoe is de samenwerking met de huisartsen in de wijken?

Toetsing van criteria aan de wijken

Hieronder volgt een beschrijving van de bevindingen van de toetsing van de 10 geselecteerde wijken aan de criteria die hierboven worden genoemd. De belangrijkste bevindingen worden beschreven.

1 Cijfers en gegevens

a Met betrekking tot de data voor wat betreft het aantal wijkbewoners dat bekend is bij instellingen, zowel absoluut als percentageel, springt er een aantal wijken uit: Vinkhuizen, Lewenburg, Paddepoel, Selwerd, Oosterparkwijk, De wijert en Corpus den Hoorn.

Als vervolgens nader gekeken wordt naar de data over hoeveel mensen bekend zijn bij meer dan één instantie, dan scoren de wijken Lewenburg, Paddepoel, Vinkhuizen, Selwerd en Corpus den Hoorn hoog op het aantal huishoudens met een stapeling aan problematiek (ofwel, de – potentiële – doelgroep voor de sociale teams).

b De leefbaarheidsmonitor geeft aan hoe de wijken door de bewoners zelf op verschillende gebieden worden beoordeeld. Hieruit kunnen we opmaken welke wijken mogelijk zowel individuele als collectieve aandacht nodig hebben op het gebied van veiligheid, van tevredenheid over de wijk en als het gaat om de omgang met elkaar in de wijk. De wijken die hieruit naar voren komen met een negatieve beoordeling van de bewoners zelf zijn: Vinkhuizen, Oosterparkwijk en Centrum. In iets mindere mate vallen de wijken Selwerd, de Wijert, Paddepoel en Lewenburg op.

c Als we de bevindingen hierboven combineren dan vallen vijf wijken duidelijk op in de scores. Dit zijn: Lewenburg, Vinkhuizen, Paddepoel, Selwerd en de Oosterparkwijk. De analyses van Buurtwelzijn bevestigen het beeld dat er in die wijken veel speelt, hetgeen de komst van een sociaal team daar zou kunnen legitimeren.

2 Randvoorwaarden

a Hoe zit het in de vijf wijken die zojuist aangehaald zijn (Lewenburg, Vinkhuizen, Paddepoel, Selwerd en de Oosterparkwijk) met de fysieke mogelijkheden om een sociaal team te huisvesten en te voorzien van mogelijke andere randvoorwaarden? Op basis van de ervaringen uit de pilots is fysiek nodig: 50% werkplek dekking (=ongeveer 6 werkplekken), minimaal één spreekkamer en een ruimte waar kan worden vergaderd.

Andere belangrijke punten zijn de ICT en locatiebeheer en kosten. Deze punten moeten worden onderzocht.

- Lewenburg heeft goede fysieke mogelijkheden. Het Dok biedt voldoende plaats aan een sociaal team. Er zijn goede verbindingen mogelijk met Stip, CJG en buurtwelzijn.

- In de wijken Selwerd en Paddepoel biedt de vensterschool de beste mogelijkheid. Hier zijn Stip en CJG en BWZ gevestigd die ook deze wijken bedienen. Er zou hier geëxperimenteerd kunnen worden met één toegang (CJG en Stip) en twee sociale teams.
 - In de Oosterparkwijk lijkt het Treslinghuis de beste plek omdat daar ook samenwerkingspartners zijn gehuisvest. Daar zijn echter niet veel ruimtes meer beschikbaar.
 - In de Wijert biedt het MFC de beste optie.
 - Voor wat betreft Vinkhuizen is het nog niet helemaal duidelijk wat daar de beste mogelijkheid zou zijn. Op dit moment zijn de fysieke mogelijkheden beperkt. We onderzoeken de mogelijkheid van de vensterschool of de Veldspaatflat.
- b De huidige sociale teams bedienen elk een (deel van een) wijk. Veel partijen werken in een stadsdeel/gebied dat groter is dan een wijk. Een flink aantal van deze partijen vraagt of de volgende sociale teams geografisch kunnen aansluiten op de huidige pilot teams.

3 Commitment vanuit wijken

Met het Wmo Platform is gesproken over de uitbreiding van sociale teams in 2014. Samen met het Wmo Platform is een inschatting gemaakt hoe een sociaal team mogelijk in de verschillende wijken zou worden ontvangen en wat de mogelijkheden zijn om met bewoners in contact te komen hierover. Een positieve inschatting werd gemaakt van de mogelijkheden tot interactie met bewoners in de wijken Selwerd, de Oosterparkwijk en Lewenborg. Een minder goede -maar in elk geval geen negatieve- inschatting kon worden gemaakt over de wijken Vinkhuizen en Paddepoel.

Er is afgesproken dat het Wmo Platform een belangrijke rol zal innemen richting bewoners zodra de wijkselectie bekend is. Het Wmo Platform wil wijkbewoners uitnodigen voor de bewonersbijeenkomsten en helpen met het organiseren hiervan.

4 Overige mogelijkheden

- a Van de vijf wijken die in aanmerking komen voor een sociaal team in 2014 bieden de wijken Lewenborg (in combinatie met Oosterhogebrug/Ulgersmaborg) en de Oosterparkwijk samen met de huidige pilots een mooie kans om te experimenteren met één aansturing van een groter gebied. Ook de combinatie Paddepoel en Selwerd (en samen met Vinkhuizen heel Noordwest) zouden hier voor in aanmerking kunnen komen.
- b De samenwerking met de huisartsen is in vier van de vijf wijken goed te noemen. In de Oosterparkwijk is deze een stuk minder.

Samenvattend

Van de tien wijken die in het begin zijn benoemd om in aanmerking te komen voor een sociaal team in 2015, komen vijf wijken het meest in aanmerking om in 2014 al te starten met een sociaal team. Bekijken we die vijf wijken in samenhang met de fysieke mogelijkheden en de mogelijkheden om te experimenteren met één aansturing dan ligt het voor de hand om in 2014 te starten met Lewenborg en de Oosterparkwijk (eerste kwartaal). Vinkhuizen en de wijken Paddepoel en Selwerd volgen, maar iets later in het jaar (tweede tot derde kwartaal). Door op deze manier te faseren is de kans op een succesvolle verdere uitbreiding in 2014, die belangrijk is in de opmaat naar 2015, het grootst.